

Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hallituksen vastaus Laihian kunnanhallituksen kirjelmään

Kysymys 1: Psykologitilanne on koko maassa ja myös alueellamme huono. Laihian kunnan osalta tilanne on huonontunut selkeästi etenkin elokuun 2022 jälkeen. Elokuun 2022 loppuun saakka Laihian kunnassa pystyttiin hyödyntämään vanhojen sopimusten mukaan tuttuja ostopalvelopsykologeja. Kyseisten psykologien mukaan Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymästä ei ole oltu yhteydessä ennen sopimusten päättymistä eikä tämän jälkeen. Miksi Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä ei ole pyrkinyt jatkamaan yhteistyötä em. psykologien kanssa huolimatta tiedossa olevasta psykologipulasta?

Vastaus:

Keväällä yritettiin haulla saada Laihian paikat täytettyä ja kyseisiä henkilöitä houkuteltiin toimiin. Syksyllä kysyttiin toista uudestaan, jos haluaisi olla mukana ja hyväksyttiin myös ostoidea. Hän oli päässyt erikoistumiskoulutukseen ja sanoi, ettei ehdi, oli hakenut sinne jo keväällä.

Toimet ovat olleet auki jälleen - ei hakijoita. Ostoina on tehty toisen henkilön kautta tutkimuksia alkusyksystä alkaen. Johtava psykologi on sijoittanut nuorisotyöhön 1 x vk. nuorisopolin resurssia. Samalla on ollut tarkoitus katsoa tarkemmin tarvetta ja etenemiskuviota. Pienten lasten osalta tutkimusyhteistyötä on viritelty Vaasan perhe-/lapsineuvolan kanssa, mutta sielläkin on voimavarat rajalliset. Lisäksi on neuvoteltu tukikeskustelu-tyylisen palvelun kehittämisestä Shortum-nimisen toimijayhteisön kanssa.

Keväällä oli yhtenä pulmana myös, että sopimuspaperi oli juristilla tarkistettavana ja siitä tehtiin uusi formaatti asianmukaisilla tarkennuksilla. Edellinen sopimuspaperi oli tietyiltä osin puutteellinen.

Johtava psykologi on käynyt Laihialla n. 2 viikon välein. Hän katsoo autismikirjon lapsia. Laihialla on erityisopettaja suunnittelemassa kehitysprojektia ministeriön kautta.

Ostopalveluiden kokonaismitoitusta selviteltiin keväällä tarkoituksella tietää, mitä tahoja on käytettävissä ja millä hintarakenteella. Tämä siksi, että on tarvittu kuvaa sen puolen toimijoista ja palvelukentästä ajatellen koko Pohjanmaan aluetta.

Kysymys 2: Sosiaali- ja vammaiskuljetusten uudistukset ja muutokset herättävät epätietoisuutta asiakkaisissa ja paikallisissa taksiryttäjissä. Miten varmistetaan asiakkaiden palveluiden saatavuus ja laatu sekä alueen taksiryttäjien yhdenvertaisuus muuttuvassa tilanteessa?

Vastaus:

Hyvinvointialueen hallitus teki 21.3.2022/56 § päätöksen selvittää hyvinvointialueen kaikkien jäsenkuntien, myös Kruunupuun vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun ja sosiaalihuoltolain mukaisen liikkumista tukevan palvelun (jatkossa kuljetuspalvelujen) järjestämiseksi yhdenmukaisesti hyvinvointialueella hallituksen 16.12.2021/109§ päätöksen mukaisesti.

Selvitystyön aikana ilmeni, että kuljetuspalveluja koskevat uudet tietotekniset järjestelyt on mahdollista saada käyttöön vasta 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueen kuntayhtymän hallitus päätti 30.08.2022/147§, että kuljetuspalvelujen yhdenmukaistaminen koko hyvinvointialueelle siirtyy alkamaan 1.1.2023. Vuotta 2023 koskeva ohjeistus noudattaa voimassaolevia lakeja. Ohjeistus päivitetään, mikäli lainsäädäntö muuttuu keväällä 2023.

TeeSe Oy:n yhteishankintasopimuksessa (nro 223154/13.5.2019) on huomioitu, että käyttäjiksi voivat sitoutua seuraavat yhteisöt tytäryhteisöineen: Vaasan kaupunki, Vaasan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Pohjanmaan hyvinvointialue), Maalahden, Laihian ja Mustasaaren kunnat, Närpiön kaupunki, Isonkyrön, Korsnäs ja Vöyrin kunnat, Kristiinankaupunki sekä muut yhteisöt, jotka TeeSe Oy:n suoran tai välillisen omistuksen perusteella voivat käyttää yhteishankintayksikön kilpailuttamia sopimuksia.

Kyydinvälityspalvelua ja sopimusliikennöintiä koskeva sopimus voi jatkua järjestämistahon muuttumisesta riippumatta. Sopimus on voimassa 1.1.2020-31.12.2024 ja sopimusta on mahdollista laajentaa kyydinvälityspalvelun piiriin kuuluvaa liikennöintiä määrällisesti, maantieteellisesti ja laadullisesti Pohjanmaan maakunnan alueella. Vaasan kaupunki, Mustasaaren kunta ja Pietarsaaren sotealue ovat siirtyneet käyttämään Vaasan Ulataksin kyydinvälityspalvelua ennen hyvinvointialueen muodostamista.

Selvitystyön aikana on oltu yhteydessä hyvinvointialueen taksiyrittäjiin, jotka ovat kiinnostuneita tulemaan mukaan sopimukseen. Selvitystyön tuloksena saatiin tiedoksi kunta-/kaupunkikohtaisesti kiinnostus: Kristiinankaupunki: 2 henkilötaksia (ha) /4 inva-autoa, Närpiö: 1 ha/5 inva., Kaskinen 1 inva., Korsnäs 1 inva., Maalahti 1 ha./8 inva., Laihia 4 ha./6 inva., Vöyri: 6 ha/6 inva. ja Kruunupyö 13 ha/16 inva.

Vaasan Ulataksi Oy:n Pohjanmaan hyvinvointialueen kuljetuspalveluihin liittyvän määräävän markkina-aseman vuoksi palvelutuottajalla on erityinen kilpailulakiin perustuva velvollisuus huolehtia sopimusautoilijoiden tasapuolisesta kohtelusta kyydinvälityksessä.

TeeSe Oy:n yhteishankintasopimuksessa (nro 223154/13.5.2019) on huomioitu useita laatuun liittyviä tekijöitä m.m:

- palveluntuottaja sitoutuu tarjoamaan sujuvan palvelun tuottamiseksi riittävän kaluston. Auto pitää olla aina saatavissa kohtuullisessa ajassa, viimeistään noin 30 minuutin kuluessa
- sopimusliikennöinnissä käytettävien ajoneuvojen ja kuljettajien tulee täyttää vähintään liikennepalvelulaissa (320/2017) asetut vaatimukset
- huolehtii velvollisuudesta osallistua seurantakokouksiin, joissa käsitellään palvelun toteutumista, laatua, reklamaatiota, asiakaspalautteita ja tuleviin palvelutarpeisiin liittyviä asioita
- valvoo palvelun laatua ja tekee kehittämistyötä tilaajan kanssa pyrkien laadukkaaseen ja tilaajan vaatimusten palvelutasoon
- sitoutuu sopimuskauden aikana kehittämään omaa toimintaansa palvelun laadun parantamiseksi
- seuraa palvelunlaatua säännöllisesti mm asiakasjärjestelmän avulla ja raportoi tulokset tilaajalle
- vastaa ett kyydinvälityspalvelu, järjestelmät, ajoneuvolaitteet ja tiedonsiirto toimivat sopimuksessa vaaditulla tavalla koko sopimuskauden ajan

Palvelun toimivuuden ja laadun seuraamiseksi sopimusosapuolet ja sopimusta käyttävät yhteisöt sitoutuvat osallistumaan sopimuskauden aikana yhteistyökokouksiin, joita pidetään tarpeen mukaan vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Kuljetuspalvelun selvitystyöryhmässä on edustettuna viranhaltijoiden lisäksi mm. hyvinvointialueen vammaisneuvosto. Kunnallisia vammaisneuvostoja on kuultu kuljetuspalvelujen järjestämisestä. Tämä osallistamisen muoto tulee jatkumaan ja suunnitteilla on m.m. yhteistä tiedottamista tulevista muutoksista ennen vuoden 2023 vaihdetta vammaisneuvostojen kanssa sekä koulutusta kevään 2023 aikana asiakkaan hyvästä kohtaamisesta ja palvelusta kuljetuspalvelua toteuttaville takseille.

Laihialaisten asiakkaiden kuljetuspalvelun/liikkumista tukevan palvelun tilaus ohjataan kyydinvälityskeskuksesta Laihian taksille. Samassa yhteydessä sopimustaksi saa tiedot asiakkaan profiilista (asiakkaan kohdalla erityisesti huomioitavat asiat). Jos asiakkaalle on myönnetty omataksin käyttöoikeus, voi hän tilata kuljetuksen suoraan taksilta. Invataksin käyttöoikeuden saanut asiakas voi tilata taksin invataksilta suoraan. Tilauksen vastaanottanut taksi puolestaan ilmoittaa kuljetuksen kyydinvälityskeskukseen laskutuksen vuoksi.

Kysymys 3: Esimiestyö on keskeisessä asemassa etenkin muutostilanteissa. Tämä on noussut esiin jo Laihian kunnan aiemmassa kirjelmässä. Tilanne on parantunut, mutta edelleen nousee esiin vuoropuhelun puute etenkin sosiaalisektorin osalta. Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä varmistetaan riittävä esimiestuki ja informaatio etenkin sosiaaliosaston osalta?

Vastaus:

Kuten jo aiemmin on ollut tiedossa, esiintyi keväällä ja ison osaa kesää laajoja henkilöstöhallinnollisia ongelmia ja tarve esihenkilöiden tukemisesta tunnistettiin varhain. Esihenkilöiden tukemista on priorisoitu kuluneen toimintavuoden aikana ja eritasoisia tukitoimenpiteitä on suunniteltu ja toteutettu. On luotu mm. eri osa-alueista muodostuva tukipaketti esihenkilötyön tukemiseksi, ensimmäinen osa-alue toteutettiin jo ennen kesää. Säännölliset esihenkilöinfot on toteutettu joka toinen viikko ja henkilöstöjaosto on päättänyt esihenkilötyön helpottamiseksi tehdyistä linjauksista.

Konkreettisesti henkilökunnan ja esihenkilöiden väliseen yhteistyöhön vaikuttava haaste on ollut vaikeus lähiesihenkilöiden rekrytoinnissa. Erityisesti sosiaalihuollossa johtavien sosiaalityöntekijöiden puuttuminen on ollut tuntuva aina organisaation toiminnan käynnistymisestä asti. Myös asumispalveluyksiköiden esihenkilöiden rekrytointi on ollut haasteellista eri puolilla organisaatiota. Laillistettujen sosiaalityöntekijöiden puute ei ole ominaista vain Pohjanmaalla, vaan tämä on kansallinen ilmiö. Tavoitteemme on löytää pitkällä tähtäimellä kestäviä ratkaisuja, jotka vahvistavat esimiesrakennetta. Esihenkilörakenne on suhteutettu henkilöstömäärään, mutta esihenkilöiden saatavuus ja johtamistavan muutokset yli pohjanmaan ulottuvassa organisaatiossa ovat haasteita, joiden ratkaiseminen vaatii aikaa.

Kysymys 4: Kunnan vaikuttamistoimielimissä on noussut esiin omaishoidon tulevaisuuden kysymykset ja riittävä informaation saaminen käytännön kysymyksiin. Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä varmistetaan omaishoitajien riittävä ja selkeä tiedonsaanti? Voidaanko omaishoitajille järjestää vuosittaisia kuntakohtaisia informaatiotilaisuuksia?

Vastaus:

Pohjanmaan hyvinvointialueen näkemys on, että omaishoito on tärkeä, kehitettävä ja laajennettava palvelu. Hyvinvointialueella on koko alueen kattaen omaishoidon yhteyshenkilöitä, jotka voivat antaa tukea ja tietoja omaishoidosta jatkuvasti. Tarvetta vuosittaisesta infotilaisuudesta nykyisille ja tuleville omaishoitajille voimme kartoittaa ja tarvittaessa järjestää infotilaisuuksia.

Kysymys 5: Hoitoketjujen toimivuus on keskeistä palveluiden laadun ja tehokkuuden edistämiseksi. Lisäksi on huomioitava asiakkaiden osalta inhimilliset tekijät mm. palveluiden sijoittumisen suhteen. Laihian kunta pyytää huomioimaan mahdollisuuden lisätä Laihian terveyskeskuksen kuntoutusosaston hoitopaikkojen määrää käytännön järjestelyillä. Tällä toimenpiteellä parannettaisiin laihialaisten kotiutusmahdollisuuksia ja vähennettäisiin painetta naapurikuntien kuntoutus-/vuodeosastoilla.

Vastaus:

Vuodeosastohoitokokonaisuus sisältyy Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluiden verkoston selvitykseen, jonka suunniteltu valmistumisaika on 5/2023. Tarkempaa yksilöityä vastausta ei voida tällä hetkellä antaa.